

pozovejo, da se snidejo h kongresu, na katerem naj sklenejo razoroženje. Posebna razsodišča naj bi varovala evropski mir. Tudi glede kitajsko-japonske vojske se je sklenilo pozvati evropske velevlasti, da posredujejo za zopet mir napravijo. — Da bi se pač mirovnega kongresa idejali spolnili. Prav kmalu na to še ni upati, a priti mora do tega. Pod silo davka, kateri teži davkoplačevalce, mora vse omagati. Edina rešitev bo potem razoroženje oziroma pomanjšanje vojske, kajti v to vtikajo sedaj vlade ves denar.

Bolgarija. — Proti Stambulovu se je začela sodna preiskava zaradi razžaljenja Koburžana, storjenega v pogovoru z urednikom „Frankfurter Zeitung“. Preiskovalni sodnik je Stambulova pozval na zaslišanje in ga vprašal ali je res tako govoril, kakor se je pisalo. Stambulov je na to rekel: Vam nisem dolžan odgovarjati. Sodnik ga je hotel zapreti, a osem prijateljev je zanj vložilo kavecije 35.000 frankov. Pripravljenih so imeli 100.000 frankov. Ko se je Stambulov odpeljal, je pred sodiščem zbrana množica metala za njim kamenje. — Z druge strani se poroča, da Stambulov Koburžanu očita, da je on sam sodeloval pri mnogih Stambulova činih, katere epozicija nazivlje nezakonite. Stambulov našteva pozamne take čine. V vsem pravi, da je pri 30 točkah ž njim sokriv. — Za bližajoče se volitve v sobranje se vse pripravlja. Vladna stranka posebno mnogo deluje, kar svedoči, da ni sama ob sebi posebno trdna. Boje se posebno, da bi rusofilski stranka, ki je precej agilna ne dobila večine v sobranji. Stambulov epozarja svoje smišljenike, da naj se ne udeležijo volitev.

Obrtnija.

Aluminij

je kovina, katera ima še veliko bodočnost, ker se vedno najdejo še novi načini, da se ceneje pripravlja. Posebno je pa zaradi tega aluminiju velika bodočnost zagotovljena, ker je v zemlji toliko tacihi rudnin, v kateri se nahaja, da se ni bati, da bi ga kdaj zmanjkalo.

Zadnji čas se aluminij rabi tudi za posode. Nekateri so mislili, da aluminij za tako rabo ni, ker ga razjede kisline in se pri tem narejajo spojine, ki zdravju škodujejo. Ker so tega mnenja bili nekateri učenjaki, je bilo potrebno, da se je stvar preiskala.

Francoski kemik Balland je delal poskuse z aluminijem in se prepričal, da zrak, voda, vino, pivo, kava, olje, maslo, mast, slina, zemlja manj vplivajo na aluminij kakor na železo, baker, svinec in cink. Jesih in pa morska voda ga tako malo razjesta, da se o kaki škodljivosti govoriti ne more. Še le čez več mesecev je opazil, da je jesih, ali pa morska voda nekoliko razjela aluminij.

Nemška kemika Lunge in Schmied delala sta poskuse z jesihom, borovo, masleno, citronovo, karbolovo, salicilno kislino, žganjem, kavo, pivom, čajem in vinom. Prepričala sta se, da je toliko uporen aluminij proti njim, da ga brez skrbi rabijo za posode.

Rung je poskušal posode iz aluminija z belim, ruščim vinom, pivom, češnjevno vodo, čajem, kavo, mlekom, maslom, z jedno odstotno raztopljeno vinske in petodstotno razstojljivo jesihove kisline, borovo kislino, sodo, karbolovo in salicilno kislino. Prepričal se je, da se nobena teh tvarin ni skoro nič lotila aluminija. Celo 10 % raz-

topljina jesihove kisline po 20 dneh je tako malo vplivala, da ni misliti, da bi te tekočine pri porabi v kuhinji razjele aluminijeve posode.

Sedaj je znanih že 27 načinov pridobivanja aluminija. Največ se ga dobiva v Franciji. Sedaj je aluminij še precej drag ali cena mu pada od dne do dne. Predsednik zavoda za pridobivanje aluminija v Pittsburgu se je pa izjavil, da se nadeja, da ga bode kmalu mogoče oddajati po 2 franka 30 centimov kilo, elektrometalurški družba francoska ga pa upa v kratkem izdelovati po poldrugem franku.

Zaradi svoje lahkote bode aluminij našel najrazličnejšo porabo. Tudi pri vojaščini ga bodo rabili za razne stvari, ker bode zlasti ob vojski prevažanje aluminijevih stvari lažje, nego narejenih iz drugih kovin.

Obrtnijske raznoterosti.

Najhitrejša lokomotiva v Avstriji. Te dni so mej Dunajem in sv. Hipolitom poskušali lokomotivo narejeno po novem sistemu, katera doseže hitrost 120 km v jedni uri. Dosedaj so najhitreje lokomotive jedva 70 km prevozil v jedni uri. Poleg tega pa nova lokomotiva ni težja od drugih. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je naročilo že 2 taki lokomotivi.

Električni stroj za snaženje čevljev. Neki Amerikanec je izumel električen stroj, avtomat, ki snaži čevlje. Ta stroj ima dve krtači, ki čevlje koj lepo osnažita. Jedna ga osnaži blata in pozneje zgladi, da se sveti, dočim ga druga z črnilom namaže. Če se vrže neki niklov denar v luknjico za to napravljeno, zasveti električna svetilnica in sedaj je le treba dati nogo na določeno mesto in krtači začeta svoje delo.

Kmetijstvo.

Shod in rasztava avstrijskih čebelarjev.

Prve dni t. m. bil je na Dunaju shod avstrijskih in nemških čebelarjev. Predsedovala sta na znamenitem shodu sekcijski svetnik Karol Beck in pa Vogel. Vkupe se je bilo sešlo kacihi 300 članov, mej drugim slavni čebelar župnik dr. Dzierzon, kateri je izumil panjeve s premakljivimi satovi in s tem jako povzdignil čebelarstvo. Poljedelsko ministerstvo je zastopal dr. vit. Herzmanowsky.

Shod je odobril pravila avstrijskega potovalnega čebelarskega društva in izvolil predsednika dunajskemu čebelarskemu društvu sekcijskega svetnika dr. vit. Becka za dosmrtnega predsednika temu društvu. Podpredsednikom je voljen župnik Benda iz Šlezije, v odbor pa Celestin Schachinger za Dolenje Avstrijsko, Schusser za Češko, Janez Huena za Gorenje Avstrijsko in Mayer za Štajarsko.

Župnik Dzierzon je potem imel zanimiv govor o tem, kaj koristijo taki shodi in ž njimi združene razstave. Spominjal se je shoda 1853. leta, na katerem se je govorilo o njegovem čebelnem panji. Govornik je potem govoril o nastanjenji trotoviskih celic, starosti čebel in družem, kar je on opazil v teku let, kar se bavi s čebelarstvom.

Karol Gattner je govoril o slamnatih panjevih. Po njegovih mislih ne gre teh panjev, kjer so v navadi, zametavati, ker imajo marsikako dobro stran in se bi dali še zboljšati s tem, da se jim pridene medovnjak.

Ogerski čebelar Bela Ambrozy je govoril o napredku čebelarstva sploh, zlasti pa na Ogerskem. Lekarničar Metzger iz Nitre je pa imel jako zanimivo predavanje o anatomiji čebel in pojasnoval z risarijami. Güntler je pa govoril o rojih.

Več družih čebelarjev je pa obravnavalo druge zanimive strani čebelarstva. Izrazila so se o raznih stvareh različna mnenja, čebelarji raznih dežel so sporočili tukaj svoje skušnje drug drugemu, da se dalje proučavajo in pripomorejo k daljnemu napredku. Mej zborovalci raznih narodnostij se je kazala od prvega do zadnjega najlepša sloga.

S čebelarskim shodom na Dunaji je pa bila združena tudi razstava za čebelarstvo, na kateri se je jasno videlo stanje in napredek čebelarstva. Od kar se je izumil panj s premakljivimi satovi, se je čebelarstvo močno povzdignilo ne le v Evropi, temveč tudi v Ameriki in Avstraliji. Poslednjih deset let se je dokazalo, da čebela ne koristi le z nabiranjem medu in voska, temveč tudi pospešuje rast rastlin in tudi zaradi tega zasluži, da se goji. Čebela jako pospešuje oplojenje. O tem so se prepričali zlasti na Novi Seelandiji, kjer evropska detelja ni rodila semena, dokler niso vpeljali čebel.

Čebelarstvo je pa tudi samo na sebi velikega gospodarskega pomena. V Avstriji je 186.000 čebelarjev, ki imajo nad milijon panjev in na leto pridobe medu in voska v vrednosti nad 5 milijonov goldinarjev.

V razstavi je bilo 130 panjev živih čebel, ki so letale in šumele okrog. Tukaj so bile razstavljene najrazličnejše čebele, nemške, italijanske, kranjske, banatske, ciprške in egiptške. Zanimiv je bil panj brez vseh sten, katerega je razstavila tvrdka Schulz in Prokop. Na njem lahko opazaš delovanje čebel. Nič manj zanimivi niso šolski panjevi s steklenimi stenami, v katerih tudi lahko opazaš delovanje teh pridnih živalic.

Zanimiv je bil oddelek za čebelna stanovanja. Tu so bili razstavljeni najrazličnejši panjevi od izdolbenega drevesa do najpopolnejšega novodobnega panja. Ta oddelek je imel pokazati nekako zgodovino čebelarstva in pa njega stanje v raznih krajih. Najrazličnejši leseni, slamnati in probkovinasti panjevi so bili tukaj. Tukaj se posebno vidi prednost novih panjev, kjer se lahko lepo odjemljejo satovi in iz njih s posebnim strojem odpravi med ter zopet porabijo. Novejše čebelarstvo gleda v prvi vrsti na pridobivanje medu, ne toliko na pridobivanje voska in skuša z umetnimi satovi olajšati čebelam delo. Tacih umetnih satov je obilno razstavljenih.

Razstavljeno je mnogo medu in voska. Tu je videti brezbarven lipov med, črnkasti ajdov in vsakovrstni drugi. Tudi medica je bila razstavljena, ta nekaj priljubljena ali sedaj pozabljena pijača. Razstavljeni so pa bili tudi razni izdelki, katere izdelujejo medičarji iz moke

in medu. Kar čuditi se je, kaj se vse sedaj iz medu izdeluje. Medeno vino, medeni kis, medena esenca, vse to in še več družega je bilo brati na napisih.

Zanimiv je bil oddelek učil, za strokovnjake je pa bil jeden najzanimivejših gotovo literarni oddelek, ki je kazal, kako napreduje tudi slovstvo v tem važnem pa tudi zanimivem stroku narodnega gospodarstva. Prepričani smemo biti, da bode ta razstava jako povzdignila čebelarstvo v Avstriji.

Kmetijske raznoterosti.

Trtna uš v Srbiji. Srbija je prejšnja leta pridelovala toliko vina, da ga je še izvažala. Zadnja leta je pa trtna uš vinograde tako uničila, da mora uvažati iz Dalmacije, Makedonije in Italije. Srbska vlada je dovolila uvažati po znižani carini iz Makedonije sveže grozdje za napravo vina.

Vinska letina bode letos v Italiji izredno dobra, kakor poroča italijansko poljedeljsko ministerstvo. Italijansko vino bode toraj zopet po nizki ceni prihajalo v Avstrijo v škodo našim domačim vinogradnikom.

Poučni in zabavni del.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dne 7. avgusta 1894. l. v Novem Mestu.

I. Devet let je poteklo, odkar biva naša družba. Tekom tega časa je prirejala vsakoletne svoje velike skupščine po slovenskih mestih, trgih in vaseh in je bila povsod prijazno in navdušeno vsprejeta. S ponosom smemo poudarjati, da ne pojenjuje ljubav, s katero se rodoljubkinje in rodoljubi oklepajo te naše družbe, temveč le še bolj vskipeva ta vseslovenska ljubav širom mej naše lepe domovine. Ljubezen do naše mladine vodi nas Slovence iz vseh krajev ne glede na izgubo časa in denarja v razne kraje k družbinim skupščinam, da se razgovarjamo tam o naših narodnih težnjah. Da so taki razgovori prepotrebni in da imajo veliko privlačno moč, svedoči velikanska udeležba ob naši IX. glavni skupščini v Novem mestu. Novomesto, središče lepe Dolenjske ni še gledalo do letos zbranih v sebi take baže gostov, nego je to bilo dne 7. avgusta. Videlo je namreč v svojem starodavnem zidovji v istini zastopane vse Slovence po naših podružnicah; tu se je pokazalo skupno „Slovenstvo“ kot jednako misleče in jednako čuteče. Te velike pomenbe prepričano pa se je skazalo tudi Novomesto ob sprejemu in ob vsem tamošnjem bivanji naših milih sestrah in bratov od vseh krajev našega ozemlja.

Že v predvečer dne 6. avgusta je zasnovala vrla prva moška ljubljanska podružnica večerno zabavo na čast z raznimi vlaki v Ljubljano dospelim skupščinarjem. Pri „Zvezdi“ se je pa zbralo po 8. uri toliko skupščinarjev in družega občinstva, da je bil vrt napolnjen. Vojaška godba je v občno zadovoljnost svirala tudi mnogo